

Maria Olaru

Prețul aurului Sinceritate incomodă

Prefață de Cătălin Tolontan

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI

2016

Cuprins

Copiii bătuți ai României	5
Cocuța	14
La treabă!	26
Primii pași	31
Saltul	50
Papa bună!	56
La loc comanda!	66
Vârsta – mereu aceeași problemă	75
Gimnastică turistică	90
Mângâierile prieteniei	99
Punct ochit – genunchi lovit	104
Nedorită, dar perseverentă	114
Campioană mondială absolută	126
Domnul „ambasador”	132
Un măr la Paris!	136
Majorat cu șampanie și amabilități	143
De la Deva la Sydney. Și retur	152
Marseille, mon amour	177
Gata!	183
Viața pe propriile picioare	189
Profa’ de gimna’	195
Coloana de titan	206
Știristă	210
Mister(iosul) B.	216
Acum	224
Asta-i viața	231

Copiii bătuți ai României

Dacă această carte va fi publicată, ea reprezintă cea mai sinceră mărturie a performanței sportive apărute vreodată la noi. Și mai mult decât atât.

Paginile Mariei Olaru sunt o depoziție despre prețul succesului care traversează zărilor luminoase ale sportului. Un inginer, un medic, un profesor sau un șofer crescuți în România ar putea spune aceeași poveste. În orice domeniu care presupune efort și creativitate, performerii achită o notă de plată pe care, de cele mai multe ori, nu și-o povestesc nici măcar lor înșiși.

Când scriu aceste rânduri nu știu dacă Maria Olaru va tipări cartea. Mi-a trimis manuscrisul la jumătatea lui septembrie 2015, pe mail. Nu suntem apropiați. De fapt, făcându-ne amuzați recenzia trecutului, am realizat că nu vorbisem niciodată până atunci dincolo de cadrul oficial al unor declarații, atunci când drumurile ni s-au intersectat la Jocurile Olimpice. Nu știu, așadar, dacă o va publica. Și nu știu nici ce aș decide în locul ei.

E atât de multă experiență personală în carte, disecată până la fibra ultimă a confesiunilor!

Un copil povestește scandalurile din casă, gelozia, bătaile, sinuciderea tatălui în care este implicată o jucărie, episoadele de beție ale mamei și vorbește despre iubirea lor, după care a tânjit și pe care, deseori, a simțit-o.

Un copil ajunge în sala de gimnastică și ridică ochii către norocosul șir de antrenori admirând-o și bătând-o. O relație tandră și nepermisă.

Bătaie, cafteală, atingere, „mângâiere”, pedeapsă, altoială, urecheală, câte sinonime avem noi, românii, și tot atâtea generații de fete și băieți care au suportat o educație cu palma.

Un copil povestește, în numele nostru, cum ne-am furat-o acasă, la școală, în ateliere, la rude și în internate.

Un copil a trăit toate aceste lucruri.

Un copil a ajuns, mai apoi, campioană mondială absolută și campioană olimpică.

Un copil și-a amintit mereu de momentul în care tatăl unei colege intră în sala de sport de la Deva, chemat de Octavian Bellu și Mariana Bitang, antrenorii furioși că o prinseseră pe sportivă transportând dulciuri pentru celelalte fete.

„Partea și mai groaznică a urmat după aceea: părinții Andreei Ulmeanu au fost convocați la școală, căci antrenorii principali voiau s-o exmatriculeze, ca să dea un exemplu pentru toate celelalte. Așa se face că eu (altfel, prea obișnuită cu violențele fizice care îmi maltrataseră copilăria) a trebuit să asist și la o scenă cumplită, pe care nu o pot uita.

Acolo, în sală, pe aparatul numit «sol», în fața tuturor, tatăl colegei noastre și-a scos cureaua de la pantaloni, a pus-o jos și a bătut-o, lovind-o cu sălbăticie, parcă incitat de plânsetele și contorsionările ei. A fost un spectacol degradant și, pentru mine, traumatizant. Despre omenie sau utilitate, ce să mai vorbim? Nimeni n-a intervenit în vreun fel, să i-o scoată din mâini. De furie și de rușine am plâns, apoi, tot antrenamentul. Nu puteam, dar nici nu voiam să mă opresc, în ciuda atenționărilor (unele deloc delicate) din partea antrenorilor. Boceam cu ciudă, cu o umilință neputincioasă. Mă întrebam dacă, într-o asemenea situație, tatăl meu ar fi procedat la fel. Nu, exclus! La sfârșitul ședinței de pregătire, îl aud pe domnul Bellu: «Olaru, ia vino-ncoace!... Ce-i asta la tine? Tu crezi că pentru tine ar plânge vreuna?» Și iar... jart... trosc, mi-a îndesat câteva palme de învățătură. Și are domnul Bellu o mână grea!... Dar dreptate a avut: niciuna dintre fete, deși se petrecuse sub ochii lor, nu a reacționat în vreun fel. Nu le privea pe ele.”

Andreea Ulmeanu avea aproape 15 ani, iar Maria Olaru, aproape 17.

Un copil a văzut toate aceste lucruri când nu mai era copil. Ca și cum ar veni o vreme când nu mai suntem copii...

Un copil a devenit campion mondial absolut la Tianjin, singurul titlu care îi lipsește chiar și Nadiei Comănești. La un interviu televizat realizat în țară, mama sa, fericită după victorie și după Sfânta Parascheva, pilise ceva și nu putea vorbi.

În primele două zile, copilul câștigase și titlul cu echipa, și titlul individual. Tot ce se putea câștiga.

Și vine ziua a treia. Concursul pe aparate.

Copilul simte cum antrenorul se îndreaptă spre el, la încălzire. „Hai, Olaru, că maică-ta... iar! Au vrut ăștia să-i ia interviu și iar n-a putut lega două vorbe.”

Un copil cade. El are aproape 18 ani și nu mai e copil. Ca și cum ar veni o vreme când nu mai suntem copii!

„M-am umplut de rușine, de revoltă, de furie. Și, peste toate, de o mare umilință. M-a dărâmat sufletește. Pe scurt: tot echilibrul meu interior, toată concentrarea s-au prăbușit într-o clipă. M-am străduit, cât am putut, să nu las să se vadă nimic. Dar, amețită de cele auzite, se învârtea pământul cu mine. Nu știu cum, dar aveam impresia că fiecare dintre miile de ochi care mă priveau acolo, în spațiul de concurs, așteptând evoluția la aparate a proaspetei campioane mondiale absolute, aflase de nefericitul recital al mamei. Și că mă priveau cu dispreț, plini de curiozitate: «Ia uite și la asta! Ce mai caută aici?»”

E o descriere uluitoare de precisă a mecanismului rușinii. A felului în care rușinea ne tăvăleşte și ne reduce la zero. Pentru că rușinea nu e despre un gest sau despre o eroare. Rușinea nu spune „am greșit”, ci „eu sunt greșit!”

Ei, hai, nu ziceți că n-ați trăit același sentiment, poate când ați luat o notă mică, poate când ați fost bătuți, poate când v-ați masturbat, habar n-am când, când ați făcut ceva și ați avut senzația că toată lumea din jur cunoaște motivul precis al rușinii prefăcute în vinovăție de nepurtat!

Nu știu dacă Maria Olaru va publica această carte.

E despre un copil care are puterea să vină și să-și apere antrenorii, scriind că Bellu și Bitang n-au avut nicio vină în cazul dopajului Andreei Răducan de la Sydney. Dar cartea aduce ceva și în acest misterios episod.

E despre un copil care și-a iubit părinții, antrenorii, supraviețuitorii și pe toți cei de la care n-a pretins nimic.

Și pe care nici azi nu-i acuză.

Nimic din ce scrie Olaru nu coboară.

Cartea e necesară și insuportabilă. E cartea unui om care nu se victimizează. Își cunoaște valoarea, își amintește efortul.

E despre toți copiii de sub comunism. Maria s-a născut în 1982. Noi, ceilalți, n-am ajuns atât de departe pe scena lumii, dar, indiferent cât de mici au fost Mondialele și Olimpiada fiecăruia, ne-am străduit să ni le respectăm și să le ducem la bun sfârșit.

Pentru că noi suntem copiii caftiți ai României.

Semnați-vă sub mine!

Cătălin Tolontan

Ce mi-a venit să încep să-mi povestesc viața, așa cum a curs ea, până acum? Am fost întrebată de către puțini dintre cei care știu de acest proiect, în-am întrebat și eu: de ce o fac? Și de ce toarnă acum??

Greu de redus la un singur motiv. Mai curând, a fost așa, ca o stare. O dorință de clarificare, de împacare cu trecutul, cu mine, cu viața. Sau... cine știe cum s-ar putea numi? Pe urmă, mi-am dat seama că dorința asta zăcea acolo, în sufletul meu, de ani de zile. Și că eu, în viața mea, am trăit momente pe care mi-o făcusem făcând-o, dar care nu erau încă îndeplinite. Apoi, de la Sydney...

*Lumea nu se îngrămădește decât în
jurul negusturilor de iluzii.*

Emil Cioran

Mult timp n-am putut la mână pentru că mi s-a părut că unele erau prea recente (sau neclare, până la inexplicabil), altele persistente, pe alocuri dureroase; ba mă temeam că nu voi fi în stare să dau o formă corespunzătoare, căpurile ontibile.

Ba că... da, trebuie să recunosc și asta: am sperat ani de zile că anumite situații, pe care le-am păstrat dureros în memorie, își vor intra în mână. Că s-ar putea limpezi... Sau că măcar se vor estompa. Am mai sperat, recunosc cinstit, că aș putea înțelege ceva altfel, la reed, unele întâmplări pe care le-am trăit. Sau că omul dintr-o parte care mi-au umplut zilele, emoțiile și gândurile se vor detașa, și ei, de propriile lor impresii, de simțurile și simpatii. Că timpul zeus va aduce, poate, clarificarea... Așa și a mea. Și liniștea. Și seninul.

Că îndepărtându-ne și detașându-ne de streșul negărilor și de febra performanțelor, de impulsuri, de automatisme sau de reacții afective, ne-am putea înțelege și limitele, și eventualele erori... Cu părere de rău pentru grijelile săvârșite, cu încredințarea, a recunoșterii izbăvitoare, a asumării senine și a căutării de echilibru.

Nedorită, dar perseverență

Prin decembrie, cât de cât „reparată”, mă reîntorc la Deva; reîncepeam cu greu antrenamentele. Mdeh, acum eram seni-oară! Dar una „pufoasă” de grasă ce ajunsesem. Și mai ales țeapănă nevoie mare. Iar pentru ca tacâmul să fie complet, ieșisem din spital cu un bonus: se numea hepatită B! Asta au arătat analizele. Cum făcusem un set complet și înainte de operație, concluzia era îngrozitor (și inutil) de clară: de la instrumentarul medical folosit prin stabilimentele spitalicești prin care bântuisem în ultimele 3 luni. Să fi fost la Deva, la Hunedoara sau la București? Cine poate ști? Oricum n-ar ajuta la nimic. Pe scurt: sistemul sanitar. Eu – doar o victimă colaterală. Ce-i drept, aș putea zice că am scăpat ieftin. Alții au avut „norocul” să se aleagă cu lucruri mult mai urâte și mai grave din aceste transfuzii. Virusul hepatic B se instalase acolo, în sângele meu. Aveam să-l port toată viața. Și va trebui să am grijă să nu-l las de capul lui. Nu este atât de grav ca hepatita C, dar nici de neluat în seamă, ca un guturai care trece. Dimpotrivă! Grație lui, n-am avut voie să-mi alăptez copilul.

Pe această temă, s-au găsit unii (oameni câinoși la suflet și proști, a căror rea-credință și trivialitate pare nelimitată), grăbiți să mă întrebe de unde mă căptușisem, cu cine „mi-am tras-o” acolo, în spital? Dacă tot mi se reproșa că, blondă fiind, mă cred o Sharon Stone (cum mă pâra, ironic, doamna Bitang domnului Bellu), încă era bine că nu săvârșisem și crime ca cea din *Basic instinct*, nu? Dar puteam fi tratată ca și cum aș fi făcut-o.

Cum spune un proverb, gura lumii doar pământul o astupă. În ce mă privește, m-am înhămat la treabă de cum a început anul 1999. Era greu. Foarte greu. Trebuia să-mi recapăt forța fizică. Să-mi resetez articulațiile, să pun pe mine fibră

musculară; să dau jos surplusul adipos care, fatalmente, se depusese din belșug: 7 kg în 60 de zile! Un adevărat dezastru. Asta deși avusesem grijă și (din reflex) îmi număraseram cu grijă fiecare bucătură. Zadarnic – lipsa celor 8 ore de antrenament zilnic și-a spus cuvântul. Celelalte colege zburdau de pe paralele la sol, râdeau, mai trăgeau un chiul mic, se mai certau sau erau certe... unele nu rămâneau nici ele datoare (cu gura). Eu însă mă luptam să revin. Acum chiar eram „mărul stricat” – cum mă botezase, odată, doamna Mariana –, expresie preluată și citată dureros de frecvent de domnul Bellu! De ce o asemenea ironie? Asta era, oare, tot ceea ce vedeau dumnealor din personalitatea mea? Da, nu acceptam să mă las terfelită și – refuzând ceea ce consideram a fi nedreptăți ori abuzuri din partea factorilor de autoritate – le sfătuiam ori le apăram și pe celelalte. Le atrăgeam atenția, le deschideam ochii. Adică, vezi Doamne, le contaminam cu felul meu prea responsabil de a fi. Cu păcatul meu (recunosc, greu de suportat) de a lua lucrurile prea în serios. De a pretinde, recunosc și asta, un minimum de respect pentru ceea ce mă străduiam să fac. De a ierta, câteodată, dar de a nu uita niciodată. Mai ales nedreptatea!

Cu tot senioratul la care trecusem de curând, acel „măr stricat” se simțea îngrozitor. Eram însă decisă să revin la forma pe care o aveam în momentul când fusesem doborâtă. Trăgeam de mine fără milă, pas cu pas. În primul și în primul rând pregătire fizică. Nu doar că nu mă menajam, dar îmi forțam limitele – acum, mult mai restrictive, adevărate obsesii pe care trebuia să le depășesc. Totul însă cu multă grijă, căci știam că a doua oară... va fi și mai greu. Dacă nu chiar imposibil.

Deși ar fi trebuit să mă cunoască, unele dintre colegele mele se mirau cât de pretențioasă, de severă și de înverșunată eram cu mine însămi. Cum nu-mi acordam nici cel mai mic rabat. Și nici nu ceream milă. Nu era de joacă! Trebuia (vorba ăluia...) să fac totul. Tot ce ținea de mine.

N-am cerut învoiri, scutiri sau îngăduință. Nici psiholog. Ce-i drept, nici nu mi s-a propus așa ceva. Trebuia să mă

descurc. Asta și încercam. Cu abnegație. Cu furie. Uneori, cu disperare. Disperarea pe care mi-o dădea înțelegerea faptului că altfel, trebuia să renunț. Să-mi strâng lucrurile și să mă întorc de unde venisem. Neterminată. Neîmplinită. Înfrântă. Nu! Știam că am resursele necesare să mă autodepășesc și să revin. Știau și alții. Poate tocmai de aceea... am reintrat grabnic în „normalitatea” de dinainte de accidentare.

Abia începea antrenamentul... N-ajungea că chinuiam pământul și pe mine acolo, deasupra lui, după 15-20 de minute, vocea doamnei Bitang răsună, ca o trâmbiță a Apocalipsei: „Gata, Olaru! Ieși afară!... Nu vezi că nu mai poți?” Grijă maternă? Eu o înțelegeam ca pe o invitație nedisimulată să renunț. Adică să mă las.

De ce? Una din două: ori i se rupea inima văzându-mă cum trag de mine ori... dimpotrivă. Ce puteam face? Ieșeam. O scuteam de prezența mea devenită (e drept, nu doar după accidentare) indezirabilă. Mă adăposteam la vestiare, în frig, desculță, doar cu costumul de gimnastică pe mine. Până și femeile de serviciu erau impresionate și-mi aruncau câte un tricou sau o bluză de trening, să pun pe mine. Dacă îndrăzneam să mă așez puțin pe jos, să-mi trag sufletul și mă vedea vreun antrenor acolo – alte reproșuri. Nimic din prezența mea nu părea a le fi pe plac. Nu era bine nicicum. Văzând cum merg lucrurile, mi-am adus din sală un fel de saltea (salteaua condamnaților!), pe care-o puneam pe jos, să nu lucrez cu tălpile goale pe cimentul înghețat. Astfel echipată, îmi continuam, de una singură, pregătirea fizică absolut necesară. Fără îndrumare, fără control. Câteodată, demoralizată și revoltată de nedreptatea sancțiunilor repetate și ale disprețului nedisimulat de care aveam parte, mai scriam pe pereți: „Astăzi... iar am fost dată afară” și semnam. Era o prelungire a exercițiilor la care fuseserăm toate supuse, când dădeam declarații în care recunoșteam ceea ce nu făcusem? Uite că ceva-ceva, tot s-a prins din acel sistem pretins educativ. Recent, cineva m-a întrebat dacă nu mi-am făcut ulterior și vreo poză acolo, cu medaliile olimpice de gât... Nu,

nu mi-am făcut. Dacă se va demola vreodată, precum zidul Berlinului, sper ca o bucățică scrijelită de mine să ajungă, eventual, la Muzeul Olimpic. Mă susținea însă moralul meu solid și dorința de a reveni la nivelul la care mă aflam când o pățisem atât de urât. Vârsta contribuia și ea la aceste dificultăți – ieșeam din adolescență cu 7 cm în plus la înălțime –, iar pe parcursul convalescenței, aveam să mai cresc alți 5. Ce mai... alt om. Și, așa, unele probleme de motricitate se complicaseră. În pofida așteptărilor inițiale, devenisem prea înaltă (prin comparație cu celelalte colege); aveam brațele foarte lungi, astfel încât raportul dintre trunchi și picioare nu-mi era cel mai favorabil pentru ceea ce trebuia să fac la paralele... Norocul meu este că de la început, de când am început gimnastica de performanță, mulțumită antrenorilor cu care am avut norocul să lucrez la club, învățasem să efectuez foarte corect exercițiile de bază. Asta m-a ajutat mult mai apoi, dar cu precădere în această perioadă grea, de recuperare fizică...

În pofida disprețului și chiar a enervării cu care mă privea – și mă dădea afară de la pregătire – doamna Mariana, simțeam cum progrez. Intuiția mă făcea să conștientizez că m-ar vrea înfrântă, incapabilă să revin. Că și-ar fi dorit să scape de mine, să nu mă mai vadă pe acolo. Până la urmă, poate că și asta a reprezentat un imbold. Știam că dreptatea este de partea mea, că eu încercam să fac bine și frumos (valorile creștine fundamentale) și că Dumnezeu ținea cu mine, mă ajuta, dându-mi tăria să rezist. Să nu cedez, să nu mă las... Vedeam cum se încearcă să mi se rețeze aripile, chiar înainte să încerc din nou să zbor. Purtam o luptă dură cu mine, cu organismul meu, cu gravitația și cu...

Ca și cum statutul de paria nu ar fi fost complet, a mai apărut încă o măsură administrativă împotriva mea: am fost izolată, locuind singură în cameră, spre a nu le influența pe celelalte fete. „Mărul stricat...” Da, aveam alt regim acum – dar la sală; nu era nevoie să fiu ostracizată și în restul timpului. În fine...